

03 januari 2021

ONTMOETINGSKERK ZIJN IN 2021

Bijbellezing: Lukas 2, vers 22 t/m 39

Nu wij de eerste zondag van het jaar 2021 met elkaar mogen beleven, zullen wij met elkaar stilstaan bij *hoe wij kerk, hoe wij gemeente van Christus zullen zijn in het jaar 2021.*

Het voorbeeld voor ons gemeente zijn vinden wij vanmorgen op het tempelplein in Jeruzalem, het tempelplein van ongeveer 2000 jaar geleden. Want op dat tempelplein liep rond het begin van onze jaartelling elke dag een oude vrouw - 84 jaar was ze, of misschien was ze nog wel ouder en was ze na haar huwelijk al 84 jaar weduwe. Deze oude vrouw heette Anna. Wij gaan eerst even kennismaken met deze Anna op het tempelplein en vandaaruit kunnen wij leren hoe wij anno 2021 kerk, Ontmoetingskerk, mogen zijn ter ere van dat Kind dat Anna mocht zien.

Anna, mag ik u eerst eens vragen: 'waren er nu eigenlijk veel mensen die de verlossing in Jeruzalem verwachten (vers 38), zoals u dat zo noemt?'

Nu, er waren best veel joden die uitzagen en verlangden naar verlossing. Ons land was namelijk behoorlijk in spanning. Dat deed veel met ons. Mensen waren gefrustreerd. Boos. Of juist gelaten. Eigenlijk net zo als in jullie coronatijd. Waarom ons land zo in spanning was? Nu, in 63 voor Christus werden wij bij het Romeinse Rijk ingelijfd. Nu waren wij als joods volk niet eensgezind in hoe wij ons tot deze Romeinse overheersing moesten verhouden. Er waren er die vanuit hun geloofsovertuiging meenden dat zij de vijand met alle geweld het land uit moesten zien te krijgen. Zeloten noemden wij hen. IJveraars. Zij waren de anarchisten, degenen die aanslagen pleegden en een militaire opstand probeerden te veroorzaken. Maar er waren er ook die veel minder radicaal waren en eigenlijk heel pragmatisch dachten 'Het was niet anders, we waren niet tegen de Romeinen opgewassen, dus dan kon je beter vrienden met hen worden dan dat je hen steeds tegenwerkte.' Zo dachten bijvoorbeeld de tollenaars erover, die namens de Romeinse overheid de belastingen in den. Maar ook de Sadduceeën dachten er zo over. Ja, zij hadden vaak hoge politieke functies, waren welgesteld en dan kan je natuurlijk beter de status quo handhaven, in plaats van onrust veroorzaken.

Maar wat deed u dan Anna? U wachtte ook op de verlossing van uw volk zoals veel anderen, maar het lijkt mij sterk dat u op uw leeftijd een militaire activist, een Zeloot, was die de Romeinen uit het land wilde jagen? Wat deed u dan?

Nee inderdaad. Ik was niet voor al die militaire acties en aanslagen. Maar ik was ook niet voor samenwerking met de vijand. Ik en een groep mensen met mij, hoopte op verlossing van Godswege. God zou ons volk redden, niet wijzelf zouden ons kunnen redden. En daarom was ik dagelijks in de tempel te vinden. Zo ongeveer dag en nacht. Om samen met anderen die ook de verlossing van Godswege verwachtten te bidden, te smeken om die verlossing. Want God had verlossing beloofd. En wat God heeft beloofd, dat zal Hij ook doen!

In dit antwoord van Anna, is gelijk het allerbelangrijkste voor ons gemeente-zijn, onze Ontmoetingskerk in 2021 te vinden: *samen kerk zijn in 2021 begint met het samen van God verwachten.*

Anna liet haar hoop niet varen. Haar hoop verbleekte niet, zoals bij de tollenaars en de Sadduceeën die wat pragmatisch te werk gingen door vriendjes te worden met de Romeinen. Soms ben je als kerk daar misschien wel eens toe geneigd als je hoop aangevochten wordt. Dat je wat meewaait met de wind die door onze samenleving waait. Dat je ook wat oppervlakkiger wordt. Of dat je normen wat vervagen. Of dat je door alle stress en

frustratie van deze coronatijd het kerkzijn en het gemeente-zijn wat minder prioriteit geeft, want ja, het gaat allemaal zo lastig... Nee, Anna bleef verwachtingsvol. Zij vertrouwde niet zozeer op menselijke kracht, zoals de gewelddadige Zeloten. Het zat 'm niet in de kracht van mensen. In onze inventiviteit. Onze creativiteit. Onze al dan niet sterke organisatie. Onze activiteiten. Natuurlijk moeten wij er met elkaar onze schouders eronder zetten. En in deze tijd misschien nog wel meer dan anders. Maar laten wij beginnen bij waar het allereerst om gaat: onze verwachting op God. Anna bleef het van God verwachten.

Vroeger bij de eerste christenen – en misschien heeft de joodse Anna dat ook wel gedaan – bad vaak men met de armen open en de ogen naar boven gericht. Men stond als het ware Gods zegen uit de hemel te kijken en op te vangen. Zoals kinderen die een bal hoog in de lucht gooien en vervolgens die bal proberen te vangen. De ogen omhoog. De armen open. Want het heil, de redding, de zegen, alles wat wij nodig hebben... moet van boven komen.

Verwachtingsvol zijn. Daar begint het gemeente-zijn mee, zo laat Anna zien. 'Als je zo oud bent, dan heb je niet veel meer te verwachten', zo hoor ik wel eens ouderen zeggen. Nu, als je 84 bent zoals Anna – of misschien zelfs nog ouder - dan heb je blijkbaar nog heel veel te verwachten! Ja, niet van je lichaam. Niet wat betreft je plannen en je ideale misschien. Dat is dan allemaal vaak wel wat minder geworden vaak. Maar je hebt nog heel veel te verwachten. Te verwachten van God. En te verwachten voor de gemeente.

Verwachtingsvol omhoog kijken... Juist voor onze tijd - deze heftige tijd die zoveel vragen oproept - is dit de kerntaak voor een christelijke gemeen-

te. Vaak kijken wij mensen niet zozeer omhoog. Ik weet niet hoe u het ervaart, maar ik ben vaak geneigd om vooral om mij heen te kijken. Naar prestaties of wanprestaties van andere mensen. Naar mogelijkheden of onmogelijkheden. Wat voor talenten hebben wij in huis? Hoe staan de financiën ervoor? Hoe is de leeftijdsopbouw van de gemeente en hoe staat het met het aantal leden? Al deze zaken zijn uiterst relevant. Maar het eerste is: verwachtingsvol zijn, vanwege God. Ga zo in 2021 weer verder met het gemeente-zijn. Als je binnenkort als ambtsdrager bevestigd mag worden. Als contact met andere gemeentelieden zoekt. Als je probeert het jongerenwerk weer op te pakken, op digitale wijze of met fysieke bijeenkomsten hopelijk straks weer. Als je praktische zaken doet voor de gemeente, of probeert om het pionierswerk in deze lastig tijd vol te houden. Dat allemaal in de verwachting op God! Met de ogen omhoog gericht en de armen open om Gods zegen te ontvangen. Zonder uitgestrekte armen en de ogen omhoog gericht, dreigt de zegen naast je neer op de grond vallen. Verwachtingsvol zijn, vanwege Hem Die verlossing heeft gezonden met het eerste Kerstfeest, die nieuw leven heeft geschonken met het eerste Paasfeest en Die Zijn Geest aan de Gemeente heeft toebedeeld met het eerste Pinksterfeest.

Anna, omdat u zo verwachtingsvol was, was u elke dag aan het bidden en vastte u ook regelmatig. Maar wat verwachtte u nu van al dat bidden en dat vasten? Elke dag, de hele dag in de tempel bidden? Ik bedoel het niet verkeerd, maar... er is toch nog meer in het leven te doen? Of zou God u pas echt verhoren als u dag in dag uit hetzelfde aan Hem zou vragen?

Nou dat laatste in ieder geval niet. Dan begrijp je niet precies wat bidden is. Ik weet niet hoe jullie in jullie tijd bidden, maar bidden is niet slechts elke dag een verlanglijstje naar de hemel verzenden. Met bidden maak je zelf de beweging naar God toe. Je nodigt God niet uit om in jouw wereld de dingen voor jou voor elkaar te maken. 'Kom eens even helpen!' Nee, met bidden stap je in de wereld van God: Heere, laat Uw Naam geheiligd worden. Laat Uw Koninkrijk komen. Laat Uw wil geschieden.

Als ik bid, dan stap ik dus in Gods wereld. Dan zoek ik Gods aanwezigheid. En dan kijk ik ook uit naar Gods toekomst. Het gaat er niet om dat ik allereerst mijn wil aan God bekend maakt, maar ik zoek de wil van God. Ik probeer niet te kijken naar wat ik belangrijk vind, maar ik probeer te kijken naar waar het God om gaat. Naar hoe God deze wereld ziet. Met bidden kijk je dus veel verder dan je eigen wereldje. Je kijkt naar God. Naar Gods toekomst. Naar Gods beloften. Naar Gods daden. Naar de eeuwigheid van God.

En als je zo de beweging richting God maakt en Gods wereld als het ware binnenstapt, dan neem je ook anderen daarin mee. Je bidt voor de mensen op aarde. Je bidt voor je volk. En ik, zo zul je begrijpen, ik bad ook steeds voor verlossing voor mijn volk. Niet omdat mijn volk dat had verdiend en omdat God die verlossing maar eindelijk een keer moest geven. Nee, ik bad om verlossing voor mijn volk, zodat *God* de eer zou krijgen als Redder, als Koning, als de God van Israël.

En bij dat bidden hoorde voor mij ook vasten. Dat doen wij als joden wel vaker. Doe jij dat wel eens? Ik vastte niet als een soort hongerstaking, zodat God dan eerder zou luisteren. Nee, ik vastte om op deze manier ruimte in mijzelf te maken. Om te beseffen: het leven is meer dan eten en drinken. (Zo staat het ook in het Oude Testament geschreven.) Ik wilde ruimte voor God maken in mijn leven, door andere dingen bewust even te laten staan. Ruimte voor Zijn Koninkrijk. Ruimte voor Gods heerlijkheid. *Daaraan* denken, in plaats van aan eten en drinken te denken.

Ook in dit antwoord van Anna kunnen wij heel belangrijke dingen ontdekken voor ons Ontmoetingskerk zijn in 2021. Anna leefde vanuit haar bidden, vanuit de beweging die zij steeds maakte richting God. Tijd met God heeft prioriteit, zo leer ik van Anna. Eerst een moment met God zijn, voordat je de dingen doet. Daar wordt de dag misschien niet anders van, maar *daar wordt je zelf anders van*. Bewust(er) christen. Eerst dat eenvoudige contact met God zoeken. Als gemeente, en ook als afzonderlijke gemeenteleden. Als wij dat contact missen, als wij die inkeer tot God, dat zoeken-van-God verzaken, dan raakt God Zelf zoek. En dan raakt ook het doel van heel het kerk-zijn zoek. Dan raakt het kerk-zijn uitgehold. Van buiten lijkt alles nog hetzelfde, maar van binnen wordt het heel erg leeg...

En – zo leer ik van Anna - als wij in gebed de wereld van God binnen mogen gaan..., dan sluiten wij ons dus niet van de wereld af, maar dan mogen wij de wereld meenemen in dat gebed, zoals Anna ook voor haar volk en de verlossing voor haar volk bad. Dan mogen wij bijvoorbeeld de ambtsdragers in onze voorbeden meenemen. Of de ouderen van de gemeente, of de kinderen en de jongeren. Of de kerk wereldwijd, de vervolgde kerk, de zending. Dan kunnen wij ook de seculiere wereld voor Gods aangezicht brengen, omdat zij zelf de weg tot God niet gaat of niet weet te gaan. Plaatsvervangend bidden voor hen.

Elke dag bidden en dikwijls vasten in de tempel. Je zou op het eerste gezicht zeggen: die wereld van weduwe Anna zou wel erg klein geweest zijn als zij de hele dag aan het bidden was. Maar dan zie je het verkeerd: Anna stapte in Gods wereld en mocht met gesloten ogen meer zien en ook meer met de wereld bezig zijn, dan menigeen.

Bidden en vasten, zo staat er van Anna geschreven. Vasten. Zo'n onderwerp vraagt eigenlijk om een hele bezinning, maar Anna liet blijkbaar dus ook dingen staan. Niet omdat zij weer moest gaan lijnen na de feestdagen, maar ik zie er eerder een leven in soberheid in. Een leven in eenvoud. Niet teveel je inlaten met materiële zaken. Veel materiële zaken leiden je alleen maar af van waar het in het leven werkelijk om gaat. Je wereldbeeld vertekent erdoor. Je vrije tijd raakt erdoor op. Je tijd en je leven raken gevuld, maar innerlijk raak je leeg.

Verwachtingsvol je ogen op God gericht houden, bidden en vasten. Met andere woorden: de ogen omhoog richten, de stilte met God zoeken, soberheid betrachten. Eigenlijk zijn het heel niet zulke grote woorden die Anna aan ons als Ontmoetingskerk vanmorgen meegeeft voor het komende jaar. Je hoeft voor deze

dingen niet veel geleerd te hebben. Je hoeft er geen geweldige kerklid voor te zijn. Het vraagt alleen wel om discipline.

Wat ik dan ook zo mooi vind, is dat die oude Anna en ook Simeon – misschien was hij ook wel oud – dat juist zij zo'n belangrijke rol spelen op dit overgangsmoment naar de nieuwe tijd die God zal gaan brengen. Degene die God groot maakte op het tempelplein, was een vrouw die al lang achter de geraniums had kunnen zitten. Wat een geweldige rol had de Heere God juist voor deze oudere vrouw en ook voor Simeon weggelegd! Een vooraanstaande rol!

Als ik naar de senioren van onze Ontmoetingskerk kijk: zou de Heere God ook u niet zo willen gebruiken zoals Anna? U staat blijkbaar nog niet aan de zijlijn van de kerk. U staat, zoals Anna, juist aan de frontlinie! Want uw gebed is zo ontzettend belangrijk! Uw gebed voor de gemeente. Voor de wereld. Het is zo frappant: de machtige keizer Augustus wordt eigenlijk finaal voorbijgegaan met Kerst. De Schriftgeleerden en de Farizeeërs zijn ook nauwelijks in beeld. Maar wel schijnt het volle licht op een biddende, oude vrouw, die hart had voor de doorgang van Gods werk en het uitbreken van Gods Koninkrijk. *Die* kon God gebruiken voor Zijn volk, voor Zijn Gemeente.

Die oude Anna... die bleef verwachten. Dat deelde zij ook met de anderen die met haar de redding van God verwachtten. Zij bleef verwachten en erover spreken. Ondanks het naderen van haar levenseinde. Ondanks de bittere omstandigheden in Jeruzalem. Anna bleef het van God verwachten. Zij bemoedigde de anderen daar ook mee. Wat had ze nog te hopen in haar leven? En had ze eigenlijk de dingen niet anders willen zien in haar leven? De grootste tijd van haar leven weduwe geweest... Wat is haar leven nu geweest, als ze terugkeek? Anna had een taak. Een levenstaak. Tot in haar hoge ouderdom toe. Het gebed. Verwachten van God. Met anderen het geloofsvuur hooghouden en elkaar versterken. En wat werd zij nu door God in het volle licht geplaatst, terwijl zij oog in oog met haar Redder stond, de Verlossing van Jeruzalem.

Anna had als oudere een heel belangrijke taak tot zegen van haar geloofsgenoten. Wat ben ik blij dat wij ook veel ouderen in de Ontmoetingskerk mogen hebben.

Verwachtingsvol de ogen omhoog houden. De stilte met God, in gebed. Soberheid. Drie dingen waarmee Anna ons vanmorgen een voorbeeld nalaat voor ons gemeente-zijn in 2021.

Ik wil nog één ding van die Anna zeggen: eigenlijk hè deed Anna haar naam en haar afkomst geen eer aan. Anna betekent 'genade'. Zij was een dochter van Fanuël, nu Fanuël (Pniël) betekent 'ik heb God gezien'. En Anna kwam uit de stam van Aser, nu Aser betekent: geluk. Dus: 'Genade. Ik heb God gezien. Geluk.' Dat past niet echt bij een weduwe van 84 jaar eenzaamheid, is het niet? Maar nu aan het einde van haar leven werden deze woorden werkelijkheid. Nu mocht zij letterlijk God zien, in dat Kind dat Jozef en Maria het tempelplein opdroegen. Fanuël: ik heb God gezien. Nu kon zij haar geluk, haar 'Aser' niet op! En nu mocht zij Gods genade (Gods 'channa', Anna) werkelijkheid zien worden: er is verlossing, de Verlosser, is gekomen!

Hoe zag ze dat nu opeens? Nu, dat was Gods geschenk. Maar ik denk ook dat haar bidden en vasten, haar soberheid en haar verwachting, voor haar de ogen hebben geopend om Gods genade te zien. Zo te leven als Anna geeft je open ogen, open handen en een open hart voor Gods genade. De ogen naar boven gericht houden verruimt je blik. Gevouwen handen maken je sterk en geven je kracht. Soberheid betrachten maakt je rijk. Want God gaat in je aan het werk.

Laten wij als gemeente daarom zo onze weg in 2021 vervolgen. Ondanks alles vol verwachting zijn van God. Biddend. En soberheid betrachtend. Verwachten dat de Christus Jezus niet alleen toen op het tempelplein aanwezig was, maar dat Hij ook nu in onze gemeente wil wonen door Zijn Woord en Geest. En Anna laat het ons zien: als wij zo als gemeente leven, dan *krijgen* wij wat te zien. Dan mogen wij Gods genade (Gods 'channa') inderdaad zien.